

تحقیق آماری در خصوص
تأثیر سطح اقتصاد خانواده بر گرایش به مواد مخدر
در بین زندانیان ندامتگاه نیشابور

تحقیق و پژوهش : محمد سلیمانی

راهنما : دکتر محمود دانش بیان

۱۳۸۶

امروزه کسی نیست که در خصوص مضرات و اثرات سوء سیاسی، اجتماعی و فرهنگی معضل اعتیاد و قاچاق مواد مخدر شکی داشته باشد. کارشناسان و صاحب نظران معتقدند که در حال حاضر بحران مواد مخدر در کنار ۳ بحران یعنی ((بحران نابودی محیط زیست، بحران تهدید اتمی و بحران فقر)) به عنوان مسئله روز در آمده است. طبیعی است که حل این بحران و معضل و بلای خانمانسوز از عهده یک سازمان و یا چند مرجع، آن هم صرفاً با یک بر خورد قهری نه تنها خارج بوده بلکه نگرش یک بُعدی به مسئله است و وضعیت فعلی را بدتر خواهد نمود. به گونه ای که عمیقاً احساس می شود تنها راه حل موضوع، خارج شدن از ((برنامه روزی)) و گام برداشتن در مسیر ((برنامه ریزی)) و ایجاد عزم ملی و بسیج همگانی در این راستا است. اعتیاد یا به تعبیر آن وابستگی به مواد مخدر و سوء مصرف آن در قرن حاضر از مهمترین و دردناکترین معضلات بشری است. سیل خروشان اعتیاد بی رحمانه در مسیر حرکت خود، کودکان، نوجوانان و جوانان و حتی سالخوردگان را طعمه قرار داده و علاوه بر متلاشی کردن کانون گرم و پاک خانوادگی سبب ناکامی در زندگی و تمایل بخودکشی و مرگ در آنها نیز می گردد.

موضوع تحقیق:

تحقیق آماری در خصوص ارتباط وضعیت اقتصادی و اجتماعی خانواده بر معتاد شدن افراد در بین زندانیان ندامتگاه نیشابور

مسئله تحقیق:

۱. بررسی فراوانی های مربوط به اعتیاد در بین زندانیان ندامتگاه نیشابور
۲. میزان ارتباط وضعیت اقتصادی خانواده با اعتیاد
۳. میزان ارتباط سطح درآمد برای ارائه تفریحات سالم و اعتیاد
۴. ارتباط سطح سواد و اشتغال با شیوع اعتیاد

مفاهیم تعریف شده در مسئله و موضوع تحقیق:

الف: زندانیان ب: خانواده ج: اعتیاد د: وضعیت اقتصادی و اجتماعی افراد و خانواده ها

تعریف اعتیاد: اعتیاد یعنی عادت کردن، خو گرفتن، حالتی که سبب مداومت در استعمال بعضی از داروها از قبیل تریاک، مرفین، هروئین، حشیش، اکستازی و الکل در انسان می شود. (فرهنگ فارسی عمید) یا به عبارتی دیگر حالتی ناشی از استعمال منظم و پیگیر بعضی از مواد که شخص در صورت محرومیت از آنان دچار اختلالات عصبی و مزاجی می شود.

اهمیت و ضرورت تحقیق:

درک راههای مبارزه با اعتیاد و اتخاذ تصمیمات پیشگیرانه با توجه به نتایج تحقیق

اهداف تحقیق:

الف: هدف کلی

۱- بررسی و آشنایی با علل خانوادگی اعتیاد در جامعه زندانیان نیشابور

۲- آشنایی با نیازها و تمایلات و خواسته های زندانیان نیشابور

ب: اهداف جزئی:

۱- شناسایی مهمترین عوامل خانوادگی مؤثر در اعتیاد زندانیان نیشابور

۲- تعیین میزان و تنوع و پراکندگی مواد مخدر در بین زندانیان نیشابور

فرضیات تحقیق:

فرضیات انتخاب شده جهت بررسی در این پژوهش عبارتند از:

الف: احتمالاً میان اعتیاد یکی از اعضای خانواده (الگوی معتاد) و اعتیاد زندانی رابطه معنی داری وجود دارد!

ب: به نظر می رسد میان انسجام در بین اعضای خانواده و اعتیاد زندانی رابطه معنی داری وجود دارد!

ج: احتمالاً بین کم توجهی والدین به نیازهای جوانان در زندگی و اعتیاد زندانی رابطه معنی داری وجود دارد!

ح: احتمالاً میان میزان در آمد و وضعیت اقتصادی خانواده و اعتیاد زندانی رابطه معنی داری وجود دارد!

هـ: به نظر می رسد میان سطح سواد و آگاهی والدین و اعتیاد زندانی رابطه معنی داری وجود دارد!

متغیرهای تحقیق:

متغیر وابسته: اعتیاد زندانیان ندامتگاه نیشابور

متغیر مستقل: که اثر آنها را بررسی متغیر وابسته مورد آزمون قرار گرفته شده است. عبارتند از:

۱) وجود الگوی معتاد در خانواده (۲) انسجام خانواده و ارتباطات عاطفی در بین اعضای خانواده

۳) کم توجهی به نیازهای افراد در معرض اعتیاد (۴) پایین بودن وضعیت اقتصادی در خانواده

۵) میزان سواد و آگاهی والدین و خود فرد معتاد

جامعه آماری در تحقیق:

تعداد ۵۸ نفر از زندانیان ندامتگاه نیشابور انتخاب و در معرض آزمون قرار گرفتند که سوالات مشخصی از نمونه ها پرسیده شد و در فرم های مربوطه ثبت شد.

نمونه فرم سوالات مورد آزمون :

فرم ثبت اطلاعات مربوط به تحقیق و پژوهش در خصوص تاثیر سطح اقتصاد خانواده بر گرایش به مواد مخدر در زندانیان ندامتگاه نیشابور									
نمونه شماره :									
سن :		جنس :		متاهل :		مجرد :		افراد تحت تکفل :	
اعتیاد به مواد مخدر :					دارد		ندارد		
نوع اعتیاد :		تزریقی		استنشاقی		اکستازی		خوراکی	
علت معتاد شدن		بیکاری		فقر		بیماری		سرگرمی	
وضعیت معیشتی:		عالی		خوب		متوسط		ضعیف	
وضعیت درآمد :		بالای ۲۰۰ هزار تومان		۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار تومان		تا ۱۰۰ هزار تومان		درآمد ندارم	
وضعیت اشتغال:		کار تمام وقت		کار نیمه وقت		کار پاره وقت		بیکار	
وضعیت تحصیل		بیسواد		ابتدایی		سیکل		دیپلم	
						لیسانس		فوق لیسانس	
								دکتر	

• چند سال است که اعتیاد به مواد مخدر پیدا نموده اید ؟

• آیا وضعیت معیشتی شما در خانواده نقشی در معتاد شدن شما داشته است ؟		بلی		خیر	
• در خانواده شما سابقه اعتیاد وجود داشته است؟		بلی		خیر	
• آیا روابط عاطفی بین خانواده و بین پدر و مادر در سطح خوبی بوده است.؟		بلی		خیر	
• آیا میزان درآمد در خانواده شما به اندازه ای بوده که اعضای خانواده شما بتوانند به تحصیل ادامه دهند؟		بلی		خیر	
• آیا میزان درآمد شما و یا خانواده تان به اندازه های بوده که بتواند وسایل سرگرمی و تفریحی شما را فراهم کند؟		بلی		خیر	

از میان ۵۸ مورد نمونه مورد آزمون که همگی مرد میباشند :

کمترین سن : ۲۰ سال

بیشترین سن : ۶۱ سال

افراد بین ۲۰ تا ۳۰ سال : ۲۲ نفر

افراد بین ۳۰ تا ۴۰ سال : ۲۶ نفر

افراد بین ۴۰ تا ۵۰ سال : ۵ نفر

افراد بین ۵۰ تا ۶۱ سال : ۵ نفر

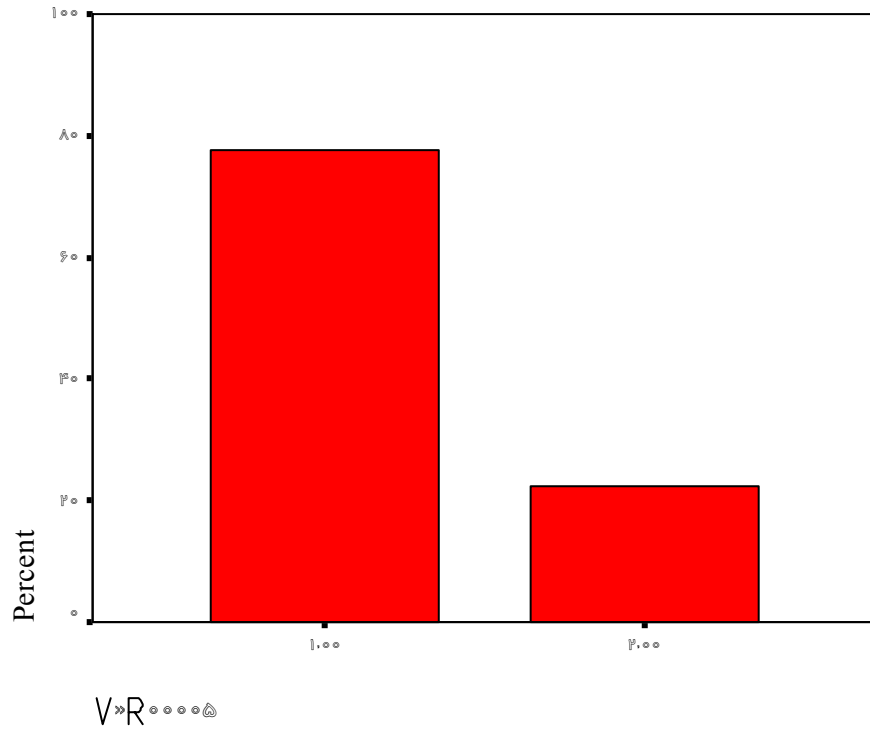
تعداد افراد دارای اعتیاد : ۴۵ نفر

تعداد افراد غیرمعتاد : ۱۳ نفر

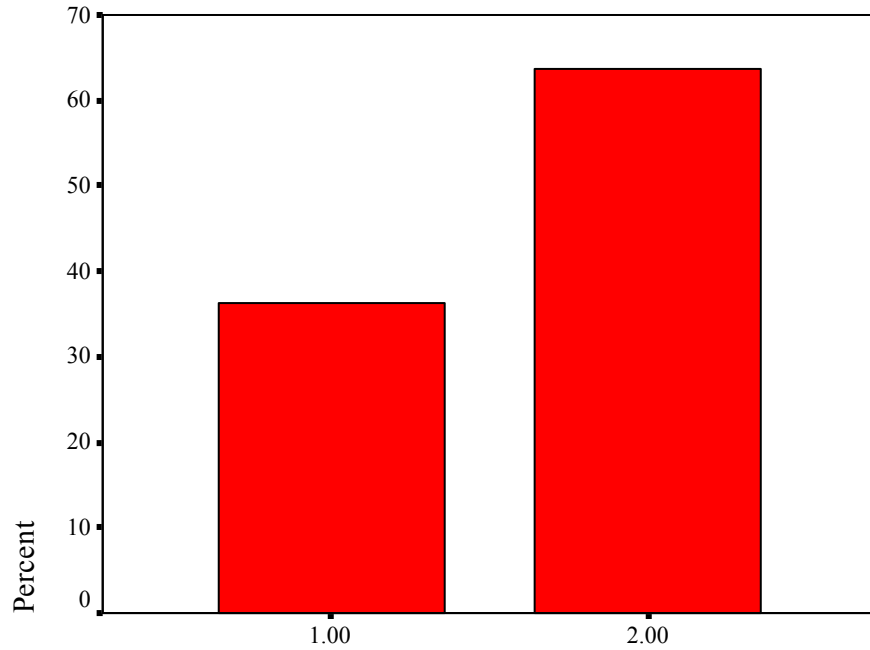
قرار داد آماری :

V1 = سن
V2 = جنس ۱= مرد ۲= زن
V3 = وضعیت تاهل ۱= متاهل ۲= مجرد
V4 = افراد تحت تکفل ۱= ندارد ۲= یک نفر ۳= دونفر ۴= سه نفر ۵= بیشتر
V5 = اعتیاد به مواد مخدر ۱= دارد ۲= ندارد
V6 = نوع اعتیاد ۱= ندارد ۲= تزریقی ۳= استنشاقی ۴= اکستازی ۵= خوراکی
V7 = علت معتاد شدن ۱= ندارد ۲= بیکاری ۳= فقر ۴= بیماری ۵= سرگرمی دوستان ناباب = ۶
V8 = وضعیت معیشتی ۱= عالی ۲= خوب ۳= متوسط ۴= ضعیف
V9 = وضعیت درآمد ۱= بالای ۲۰۰ هزار تومان ۲= ۱۰۰ تا ۲۰۰ ۳= ۱۰۰ تا ۴= ندارم
V10 = وضعیت اشتغال ۱= تمام وقت ۲= نیمه وقت ۳= پاره وقت ۴= بیکار
V11 = وضعیت تحصیل ۱= بیسواد ۲= ابتدایی ۳= سیکل ۴= دیپلم ۵= لیسانس فوق لیسانس = ۶ دکترا = ۷
V12 = سوال یک ۱= ندارد ۲= زیر یکسال ۳= یک تا پنج سال ۴= بیشتر از پنج سال
V13 = سوال دو ۱= بلی ۲= خیر
V14 = سوال ۳ ۱= بلی ۲= خیر
V15 = سوال چهار ۱= بلی ۲= خیر
V16 = سوال ۵ ۱= بلی ۲= خیر
V17 = سوال ۶ ۱= بلی ۲= خیر

نتایج حاصل از بخش توصیفی داده ها و نمودارهای آماری :

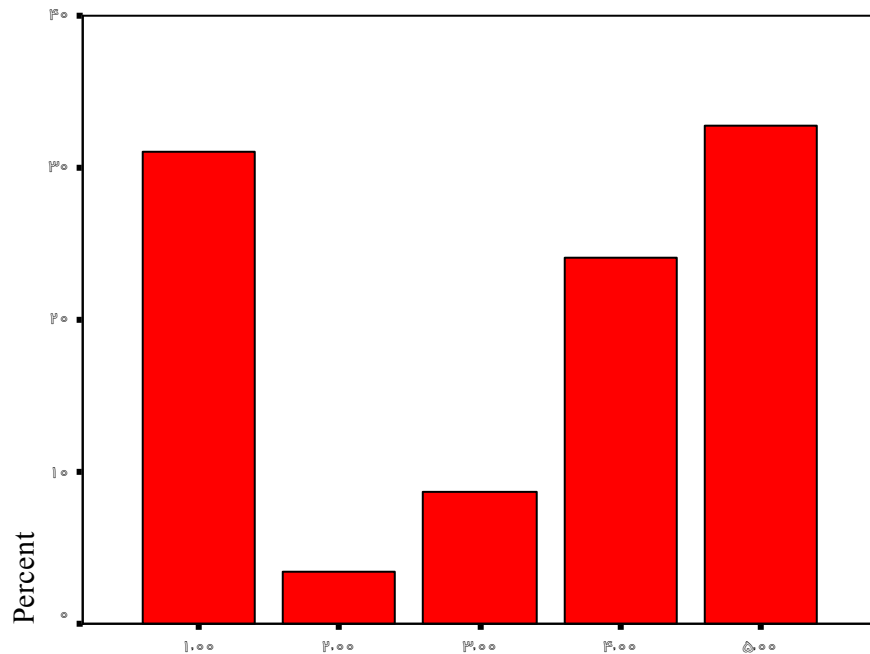
نمودار میله ای درصد فراوانی اعتیاد در بین زندانیان مورد آزمون
۱= افراد معتاد ۲= افراد غیر معتاد

VAR00013

درصد نقش اقتصاد خانواده در اعتیاد (پاسخ به سوال ۲)

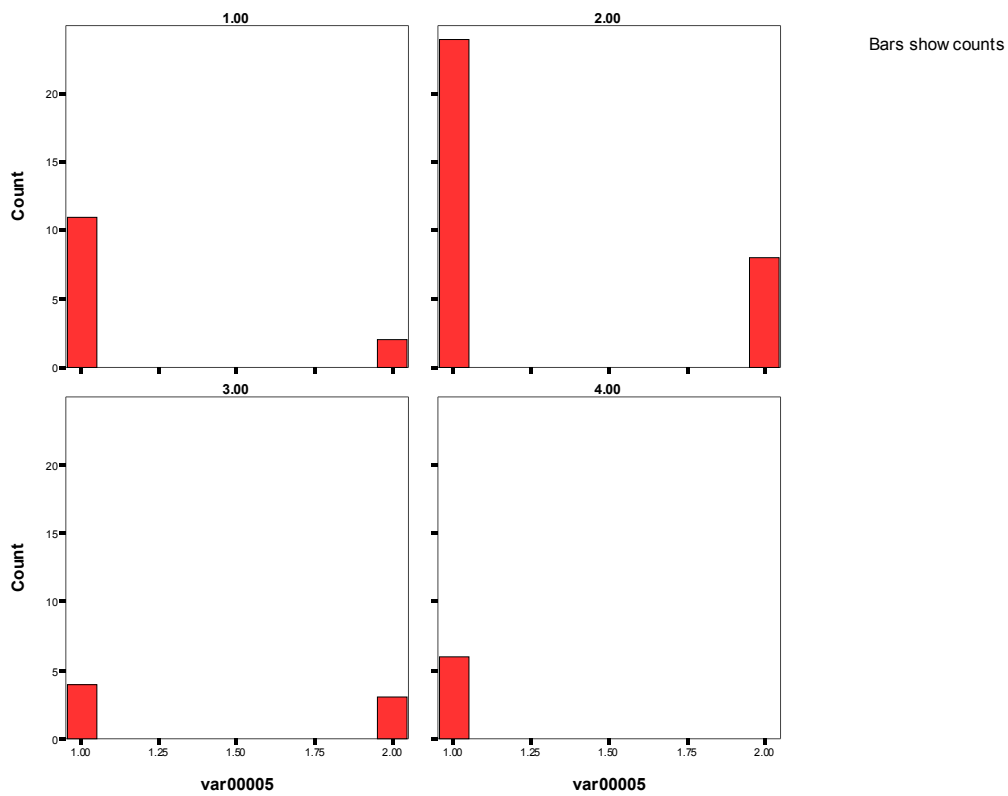
۱=بلی ۲=خیر

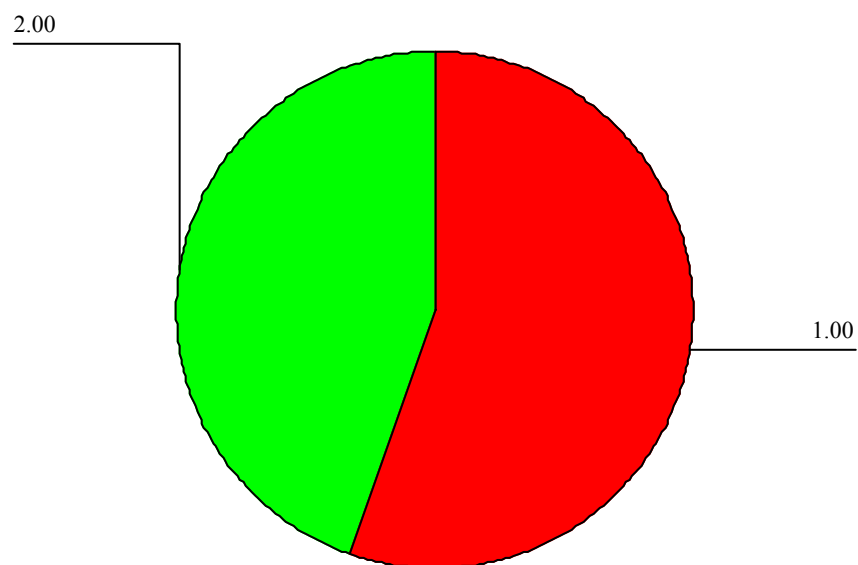
V4

درصد فراوانی افراد تحت تکفل زندانیان

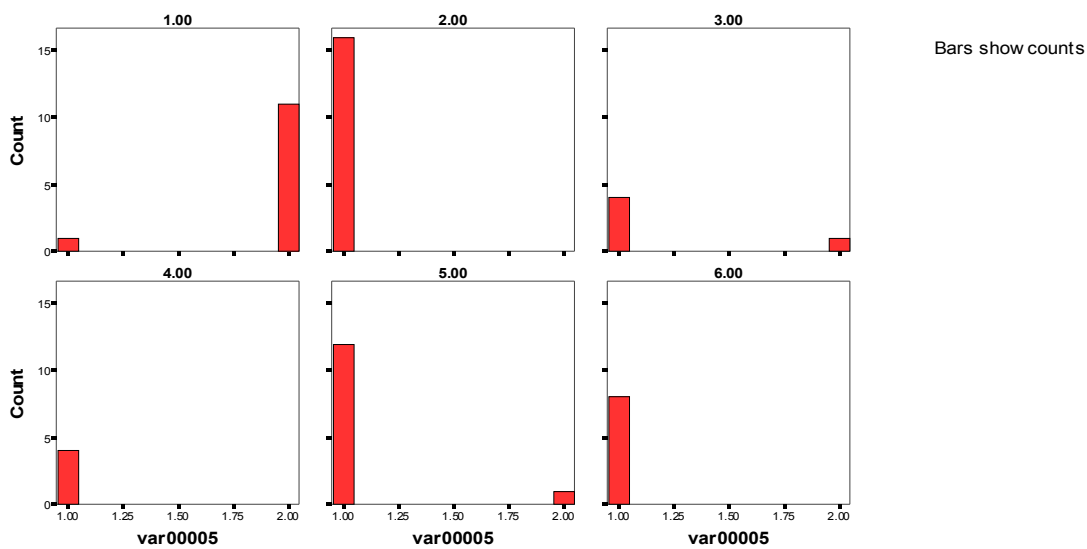
V4 افراد تحت تکفل ۱= ندارد ۲= یک نفر ۳= دونفر ۴= سه نفر ۵= بیشتر

فراوانی ارتباط اعتیاد با سطح سواد
 این نمودار نشان میدهد که بخش بیشتری از افراد معتاد دارای سطح سواد ابتدایی هستند

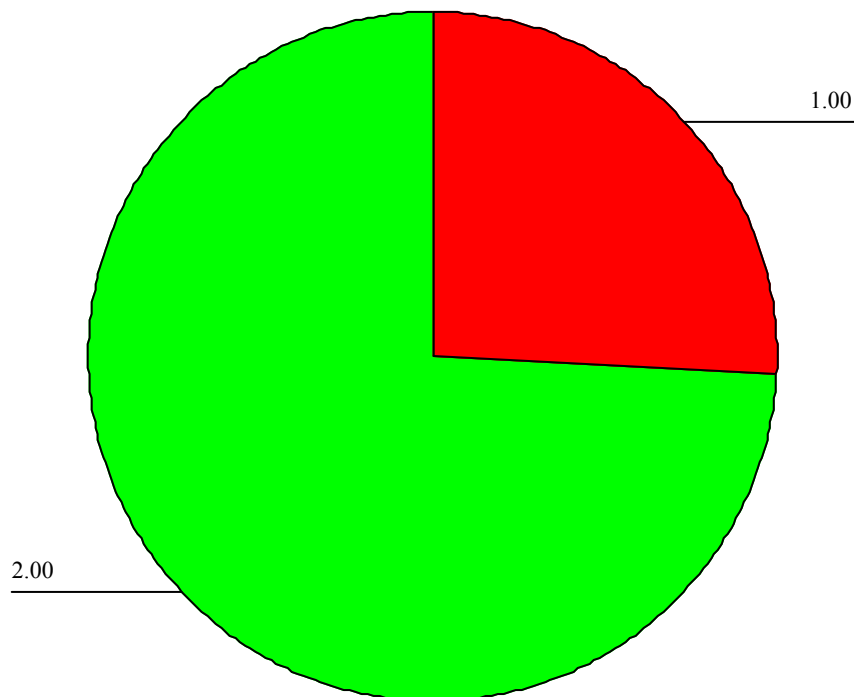
فراوانی مربوط به سوال ۴

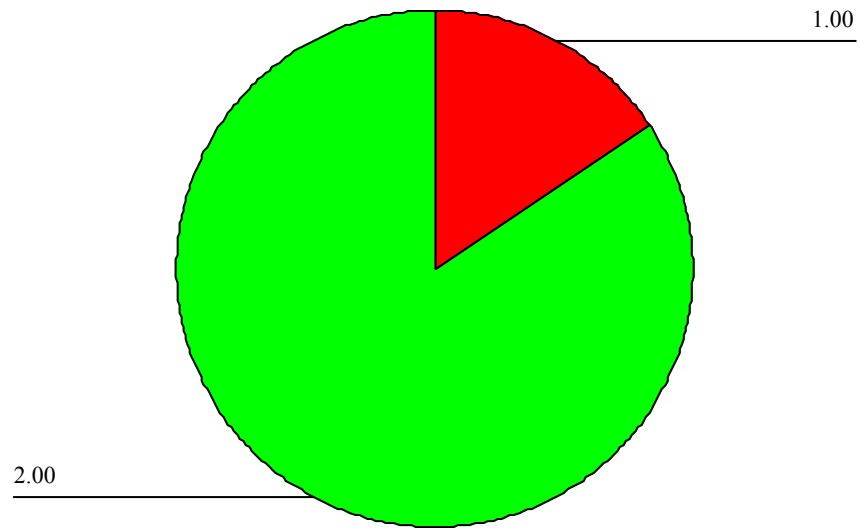
فراوانی علت اعتیاد در معتادین

این نمودار نشان میدهد که در بین موارد آزمون مورد بیکاری بیشترین سهم را در معتاد شدن دارد.

۱= اعتیاد ندارد = ۲ بیکاری = ۳ فقر = ۴ بیماری = ۵ سرگرمی = ۶ دوستان ناباب

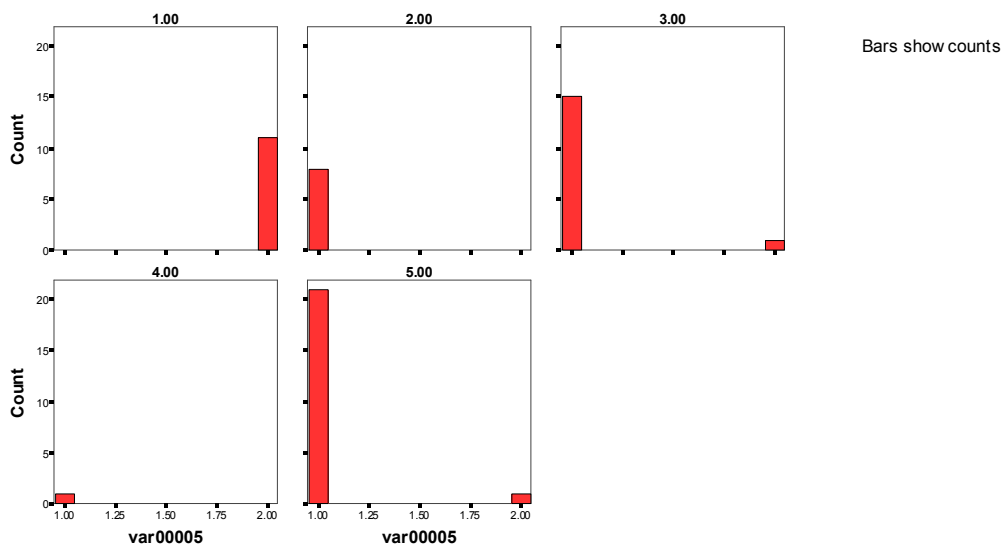

نمودار دایره ای کفایت درآمد برای ادامه تحصیل (سوال ۵)

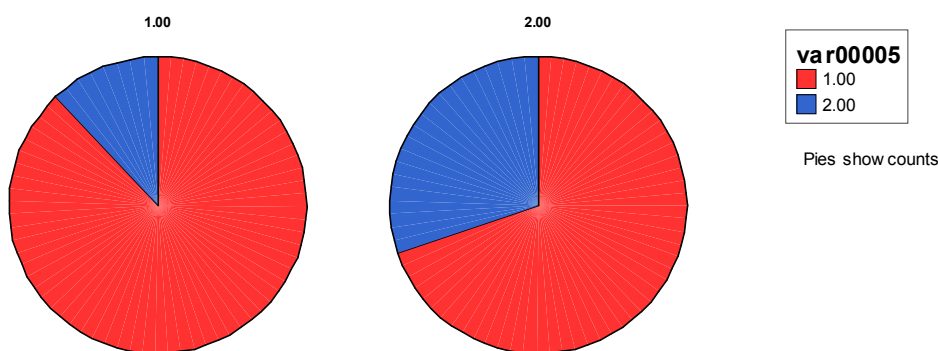
نمودار فراوانی کفایت درآمد برای تفریحات سالم در بین خانواده زندانیان

۱= درآمد کافی دارد ۲=درآمد کافی ندارد

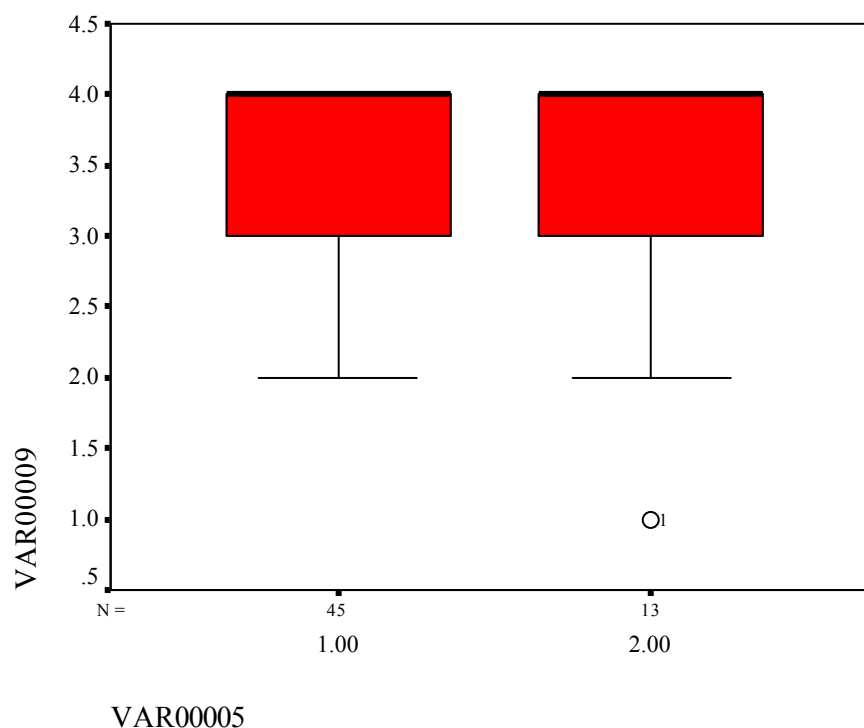

فراوانی نوع اعتیاد در معتادین

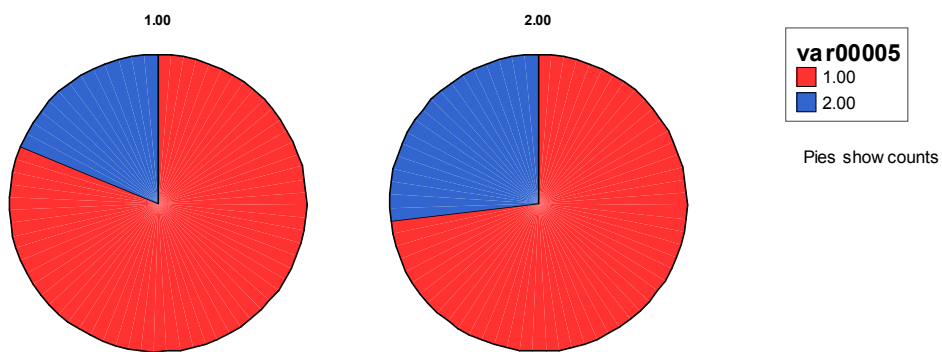
۵= نوع خوراکی از فراوانی بیشتری برخوردار است .

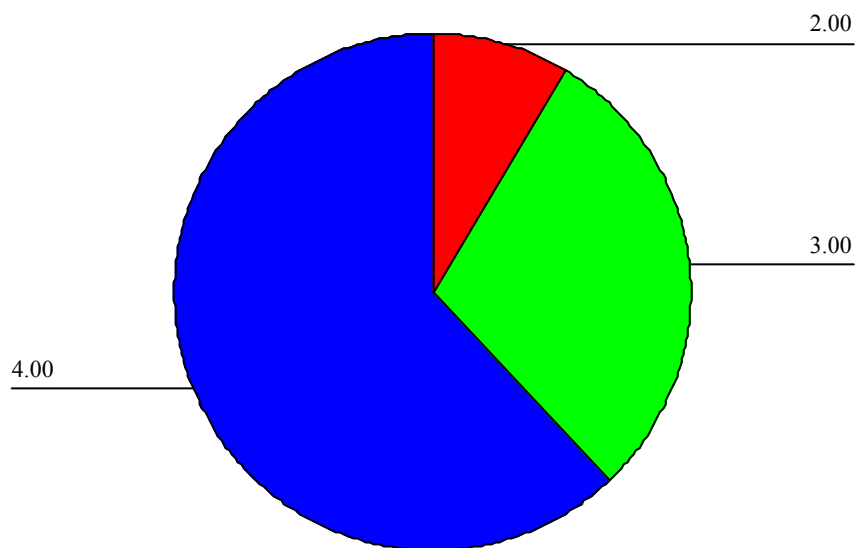
مقایسه بین وجود سابقه اعتیاد در خانواده بین معتادین و غیر معتادین
 $V5 =$ اعتیاد به مواد مخدر ۱ = دارد ۲ = ندارد
 مشاهده میشود که در دایره شماره یک اعتیاد بیشتر دیده میشود و لی در خانواده که سابقه اعتیاد نبوده کمتر اعتیاد به چشم میخورد

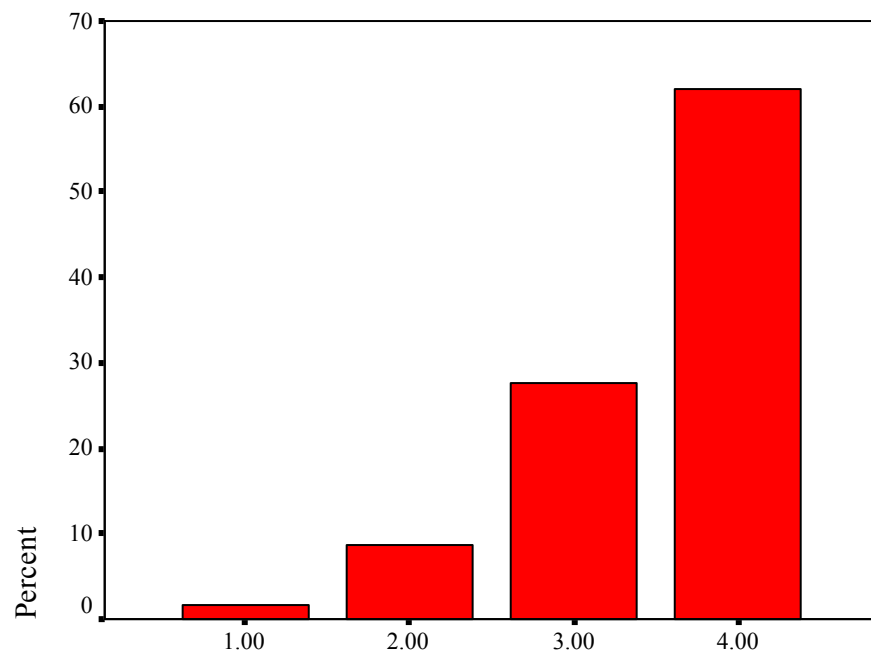
نمودار جعبه ای فراوانی اعتیاد و ارتباط آن با وضعیت درآمد
 فراوانی سطح درآمد زیر ۱۰۰ هزار تومان بیشتر به چشم میخورد در بین معتادین به مواد مخدر که ۴۵ مورد را تشکیل میدهند.

نمودار مقایسه ای ارتباط عواطف خانوادگی با گرایش به اعتیاد
ارتباط v15 با v5

نمودار مربوط به v8
V8 = وضعیت معیشتی عالی = ۱ خوب = ۲ متوسط = ۳ ضعیف = ۴

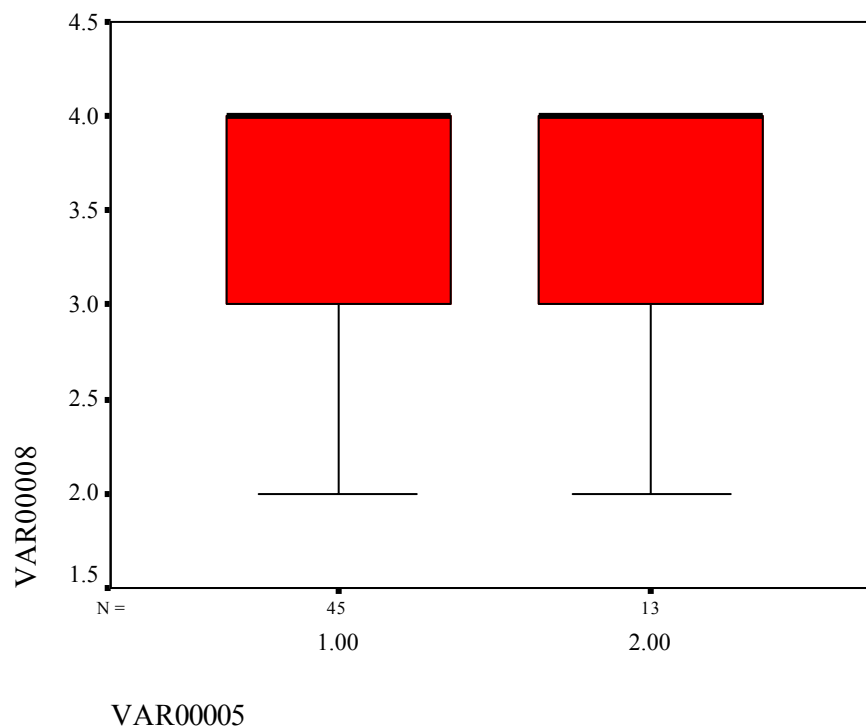

VAR00009

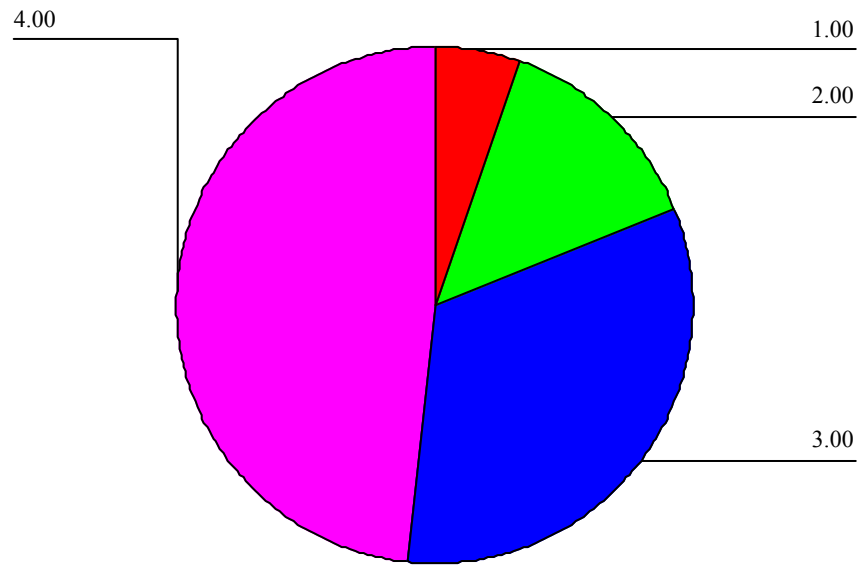
نمودار فراوانی وضعیت درآمد در موارد آزمون

Case Processing Summary

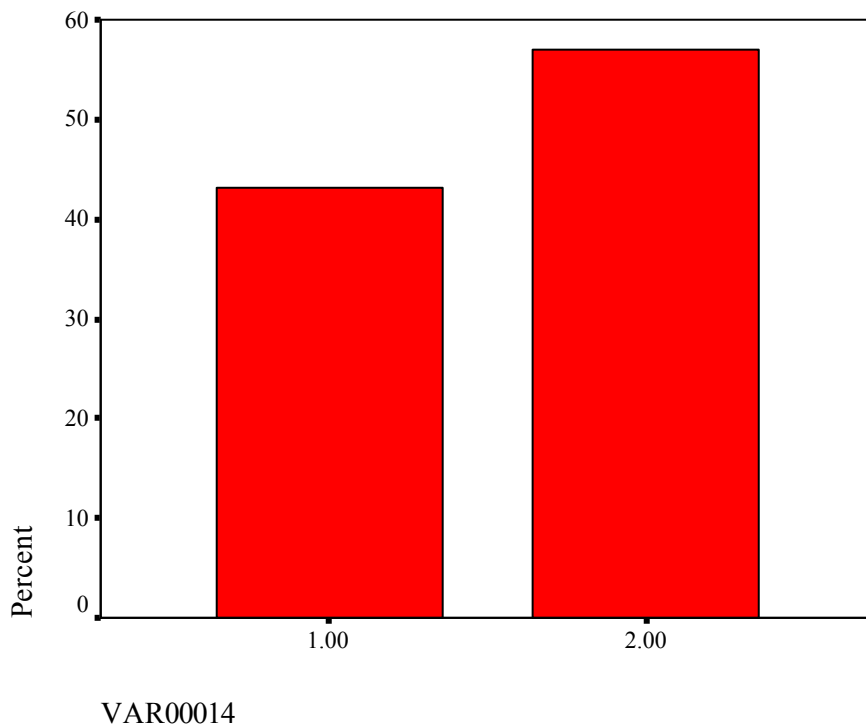
Total		Cases				VAR00005	VAR00008
Percent	N	Missing		Valid			
Percent	N	Percent	N	Percent	N		
100.0%	45	.0%	0	100.0%	45	1.00	
100.0%	13	.0%	0	100.0%	13	2.00	

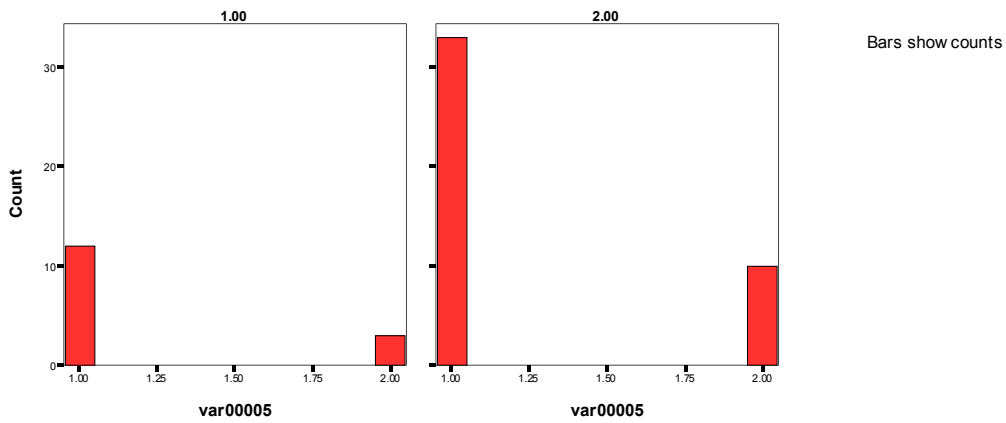
نمودار جعبه ای ارتباط وضع معیشتی با اعتیاد

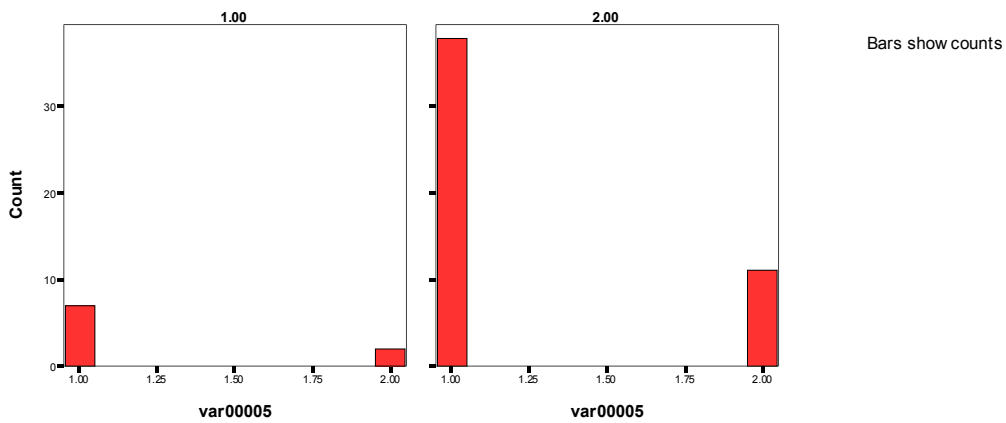
نمودار دایره‌ای وضعیت اشتغال در بین موارد آزمون

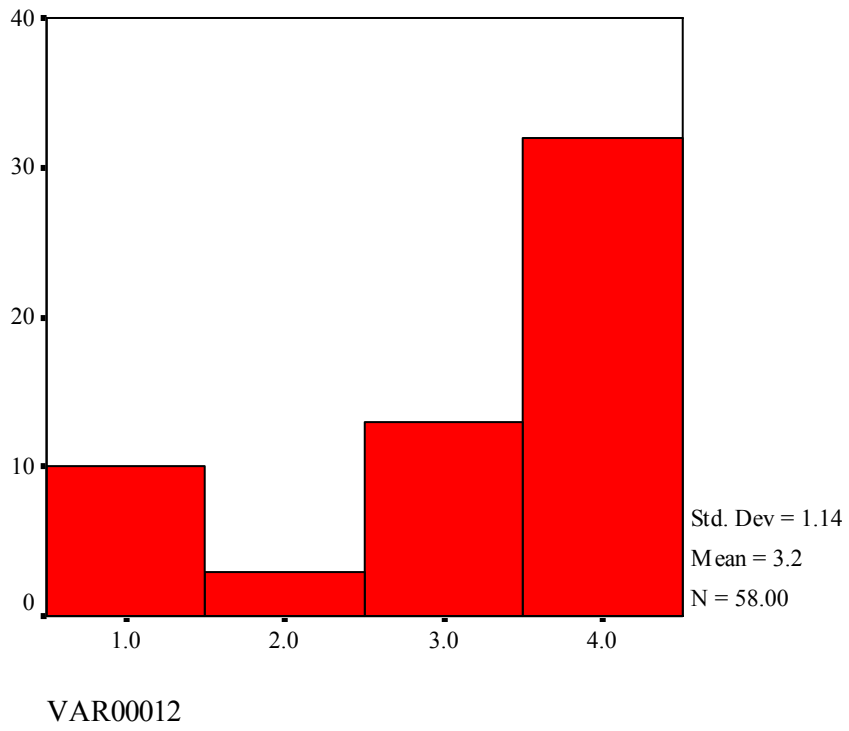
نمودار میله ای درصد سابقه اعتیاد در خانواده زندانیان مورد آزمون

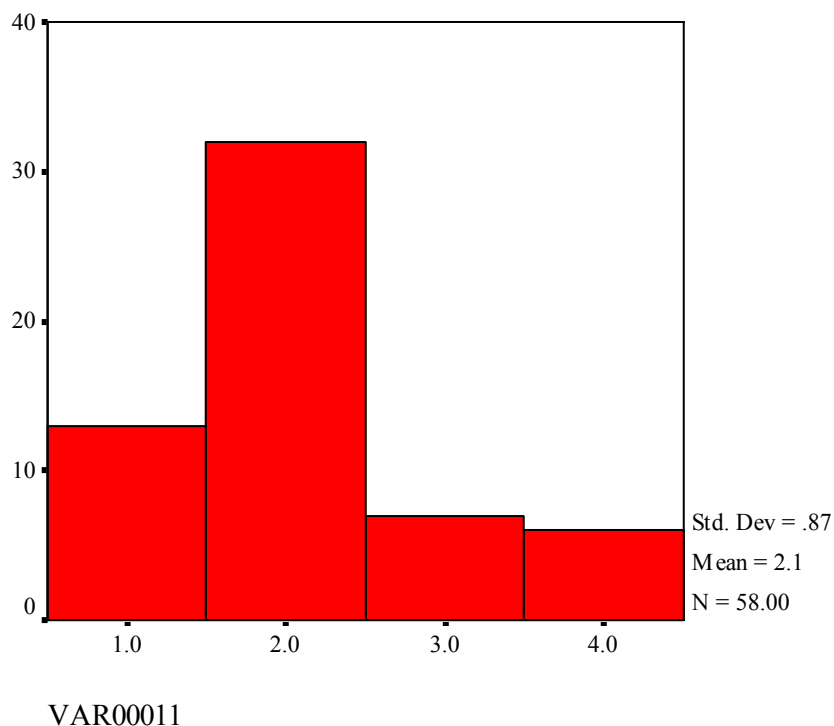
هیستوگرام ارتباط اعتیاد با درآمد برای تحصیل در خانواده زندانیان مشاهده میکنیم که درآمد برای تحصیل در خانواده ها نقش بسزایی در افزایش اعتیاد ندارد .

هیستوگرام ارتباط درآمد برای سرگرمی های سالم و اعتیاد

هیستوگرام فراوانی سالهای اعتیاد

هیستوگرام فراوانی سواد در بین زندانیان مورد آزمون

V11 = وضعیت تحصیل بیسواد = ۱ ابتدایی = ۲ سیکل = ۳ دیپلم = ۴

لیسانس = ۵ فوق لیسانس = ۶ دکترا = ۷

فراوانی موارد ۵ و ۶ و ۷ در آزمون صفر بوده است .

مشاهده میشود که اکثر معتادان به مواد مخدر از سطح سواد پایینی برخوردار بوده اند .